

ІНСТИТУТ ГЕОХІМІЇ, МІНЕРАЛОГІЇ ТА РУДОУТВОРЕННЯ
ім. М.П. СЕМЕНЕНКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Затверджую
директор ІГМР НАН України
академік НАН України
[Signature] О.М. Пономаренко
« 30 » вересня 20 21 р.

Схвалено
Вченою радою ІГМР НАН України
Протокол № 7 від « 30 » 09 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1.6. Алмазонасність території України
з спеціальності підготовки аспірантів

103 «Науки про Землю»

Форма навчання: очна

Рівень підготовки: третій (освітньо-науковий)

Термін навчання: 2 рік навчання (4 семестр)

Укладач програми

Доктор геол.-мін. наук, професор
[Signature] Квасниця В.М.

Київ – 20 21 р.

ВСТУП

Програма складена відповідно до навчального плану ІГМР НАН України. Дисципліна відноситься до вибіркового компонента плану навчального процесу.

Викладається у четвертому семестрі другого року навчання в обсязі 3 кредити ЄКТС (90 год). Зокрема: *лекції 40 год, практичні (семінари) – 30 год, самостійна робота - 20 год.* Підсумковий контроль – диференційований залік.

Освоєння дисципліни «**2.1.6. Алмазоносність території України**» на сучасному рівні необхідно для отримання базових знань з алмазоносності території України і проблеми походження різних генетичних типів алмазу.

1. Цілі та завдання дисципліни, її місце в системі підготовки аспірантів, вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

1.1. Цілі і завдання вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у аспірантів поглиблених професійних знань з алмазоносності території України і проблеми походження різних генетичних типів алмазу.

Завдання дисципліни:

- Ознайомити аспірантів з науковими концепціями про алмазоносність території України.
- Сформувати в аспірантів уявлення про походження різних генетичних типів алмазу.
- Підготувати аспірантів до застосування отриманих знань при здійсненні мінералогічних досліджень алмазоносності території України.

1.2. Вимоги до рівня підготовки аспірантів, які завершили вивчення даної дисципліни.

Аспіранти, які завершили вивчення даної дисципліни, повинні:

- **Мати уявлення:** про походження різних генетичних типів алмазу.
- **Знати:** про поширення алмазів на території України і їх супутніх мінералів та про генетичні типи українських алмазів.
- **Вміти:** користуватися методами вивчення мінералогії алмазу та супутніх мінералів.

1.3. Зв'язок з попередніми дисциплінами

Курс передбачає наявність у аспірантів знань з кристалографії, мінералогії, загальної геології, геофізики, геохімії та петрографії в обсязі програми вищої професійної освіти.

1.4. Зв'язок з подальшими дисциплінами

Знання та навички, отримані аспірантами при вивченні даного курсу, необхідні для підготовки і написання дисертації за спеціальністю 103 «Науки про Землю».

2. Зміст дисципліни

2.1. Обсяг дисципліни, види навчальної роботи (у годинах)

Вид учбової роботи	Обсяг годин
Трудомісткість вивчення дисципліни	90
Обов'язкова аудиторна учбова навантаження (всього)	70
Лекції (всього)	40
Практичні/семінари (всього)	30
Самостійна робота аспіранта (всього)	20

2.2. Розподіл дисципліни і види занять (у годинах)

№ п/п	Назва розділу дисципліни	Обсяг годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
1	Розділ 1. Геолого-генетичні типи алмазів. Геолого-генетичні типи родовищ алмазів.	4	4	5
2	Розділ 2. Історія досліджень алмазоносності території України. Геологічні, мінералогічні і петрологічні критерії алмазоносності території України.	10	6	5
3	Розділ 3. Алмазоносність Волинського, Дністерсько-Бузького, Росинсько-Тікицького, Інгуло-Інгулецького, Середньопридніпровського і Приазовського мегаблоків Українського щита.	22	16	5
4	Розділ 4. Імпактні алмази України.	4	4	5
ВСЬОГО:		40	30	20

2.3. Лекційні та семінарські заняття, їх тематика та обсяг

№	Назва	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Лекції	Семінари
Розділ 1. Геолого-генетичні типи алмазів. Геолого-генетичні типи родовищ алмазів			
1	Геолого-генетичні типи алмазів.	2	2
2	Геолого-генетичні типи родовищ алмазів.	2	2
Розділ 2. Історія досліджень алмазоносності території України. Геологічні, мінералогічні і петрологічні критерії алмазоносності території України			
3	Історія досліджень алмазоносності території України.	5	3
4	Геологічні, мінералогічні і петрологічні критерії алмазоносності території України.	5	3
Розділ 3. Алмазоносність Волинського, Дністерсько-Бузького, Росинсько-Тікицького, Інгуло-Інгулецького, Середньопридніпровського і Приазовського мегаблоків Українського щита			
5	Алмазоносність Волинського, Дністерсько-Бузького і Росинсько-Тікицького мегаблоків Українського щита	11	8
6	Алмазоносність Інгуло-Інгулецького, Середньопридніпровського і Приазовського мегаблоків Українського щита	11	8
Розділ 4. Імпактні алмази України			
7	Астроблеми України	2	2
8	Імпактні алмази України	2	2
Всього:		40	30

2.4. Самостійна робота аспірантів, її зміст і обсяг

Зміст самостійної роботи	Обсяг самостійної роботи (години)
Підготовка реферату	20
Всього:	20

Підтримка самостійної роботи: бази даних та ресурси, доступ до яких забезпечено з мережі ІГМР НАН України.

3. Система поточного та підсумкового контролів результатів навчання, критерії і шкала оцінювання знань

Поточний контроль проводиться у формі роботи активної роботи на лекційних заняттях, виступів на семінарах, підготовки реферату.

Підсумковий контроль передбачає диференційований залік.

Оцінювання окремих видів виконаної аспірантом навчальної роботи і набутих знань та умінь (в балах)

Розділ 1	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Активна робота на лекційних заняттях	2
Виступи на семінарах	15
Розділ 2	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Активна робота на лекційних заняттях	3
Виступи на семінарах	15
Розділ 3	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Активна робота на лекційних заняттях	3
Виступи на семінарах	15
Розділ 4	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Активна робота на лекційних заняттях	2
Виступи на семінарах	15
Реферат	30
Всього:	100

Критерії оцінювання реферату:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція - 25-30 балів
- обґрунтоване розкриття проблеми - 20-25 балів
- тема розкрита неповно - 15-20 балів
- реферат суто компілятивного рівня - 10-15 балів
- розкритий лише окремий аспект - 5-10 балів
- реферат не зарахований - 0-5 балів

Тема реферату надається індивідуально кожному аспіранту викладачем дисципліни.

Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю (диференційованого заліку), якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним

планом. Аспірант допускається до диференційованого заліку за умови наявності 60 балів або більше.

У випадку відсутності аспіранта на диференційованому заліку, який він повинен обов'язково скласти, з будь-яких причин, проти його прізвища у відомості робиться запис «Не з'явився». Питання подальшого проходження аспірантом диференційованого заліку у цих випадках вирішується в установленому порядку.

Шкала оцінювання знань аспірантів на диференційованому заліку

<i>100-бальна шкала</i>	Оцінка за національною шкалою	Визначення
<i>90 – 100</i>	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок
<i>80 – 89</i>	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
<i>70 – 79</i>		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок
<i>60 – 69</i>	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків
<i>1 – 59</i>	незадовільно	Незадовільно

4. Рекомендована література:

Вальтер А.А., Еременко Г.К., Квасница В.Н., Полканов Ю.А. Ударнометаморфогенные минералы углерода // К.: Наукова думка. – 1992. – 172 с.

Вальтер А.А., Рябенко В.А. Взрывные кратеры Украинского щита // К.: Наукова думка. – 1977. – 156 с.

Гейко Ю.В., Гурский Д.С., Лыков Л.И., Металиди В.С., Павлюк В.Н., Приходько В.Л., Цымбал С.Н., Шимкив Л.М. Перспективы коренной алмазности Украины // Киев–Львов: Издательство «Центр Европы». – 2006 г. – 200 с.

Квасница В.Н. Мелкие алмазы // К.: Наукова думка. – 1985. – 215 с.

Полканов Ю.А. Мелкие алмазы песчаных отложений // Симферополь: Издательство СПД «Барановский А.Э.» – 2009. – 228 с.

Юрк Ю.Ю., Кашкаров И.Ф., Полканов Ю.А., Еременко Г.К., Яловенко И.П. Алмазы песчаных отложений Украины // К.: Наукова думка. – 1973. – 168 с.